

INFORMATOR GMINY SOKOLNIKI „STOP PRZEMOCY”

GMINNY OŚRODEK
POMOCY SPOŁECZNEJ
SOKOLNIKI

Czym jest przemoc domowa

Przemoc domowa to każde celowe działanie lub brak działania, na przykład zaniedbania, które powodują krzywdę i cierpienie fizyczne albo psychiczne członka rodziny. Sprawca przemocy wykorzystuje przewagę nad ofiarą i narusza jej podstawowe prawa, takie jak godność, wolność i nietykalność cielesną.

Formy przemocy

- przemoc fizyczna – jeśli ktoś cię bije, popycha, szarpie, kopie, dusi,
- przemoc psychiczna – jeśli ktoś cię obraża, wyzywa, poniża, nie pozwala na kontakt z bliskimi, kontroluje twoje działania, stale krytykuje,
- przemoc seksualna – jeśli ktoś cię molestuje, zmusza do współżycia lub jakichkolwiek innych zachowań seksualnych,
- inne zachowania – na przykład jeśli ktoś, od kogo jesteś zależny, pozbawia cię opieki, której potrzebujesz, zmusza do picia alkoholu, brania narkotyków.
- Ofiarą przemocy domowej może być każdy – dziecko, osoba z niepełnosprawnościami, małżonek, partner, osoba starsza.

Przeciwdziałanie przemocy domowej

Przeciwdziałanie przemocy domowej to zespół działań prawnych, psychologicznych i społecznych mających na celu zapobieganie stosowaniu przemocy w domowej, ochronę jej ofiar oraz zmianę zachowań osób stosujących przemoc. Obejmuje to m.in. diagnozowanie sytuacji, udzielanie

wsparcia (psychologicznego, prawnego, socjalnego), zapewnienie schronienia, a także kierowanie sprawców na terapię i programy korekcyjno-edukacyjne. Działania te są prowadzone przez zintegrowane zespoły interdyscyplinarne, w skład których wchodzi m.in. policja, pracownicy pomocy społecznej, pracownicy oświaty, służby zdrowia, kurator sądowy i zawodowy oraz Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zespół Interdyscyplinarny

Zgodnie z ustawą zespół interdyscyplinarny stanowi element gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej i jest metodą pracy w tym obszarze, opartą na systemowej współpracy lokalnych instytucji, podmiotów i służb oraz na wielopłaszczyznowym podejściu do problemu przemocy. Zgodnie z art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673) działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej podejmuje gmina, w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym.

W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele instytucji związanych z realizacją zadań na rzecz pomocy osobom indywidualnym, rodzinom, grupom problemowym bądź środowisku. Są to osoby z różnych grup zawodowych reprezentujący instytucje publiczne, odpowiedzialne za realizację zadań, m.in. przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, kuratorskiej służby sądowej, oświaty, ochrony zdrowia, lokalnych organizacji pozarządowych.

Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej odbywają się nie rzadziej niż raz na dwa miesiące lub na bieżąco w razie potrzeby. Grupy robocze odbywają się na bieżąco w ramach potrzeby.

Cele Zespołu Interdyscyplinarnego

- Pomoc osobom, rodzinom, grupom problemowym i środowiskom dysfunkcyjnym w przezwyciężeniu ich problemów.
- Efektywne podejmowanie działań pomocowych i interwencyjnych w momencie zaistniałego problemu.
- Współdziałanie z innymi podmiotami przy rozwiązywaniu problemu i przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Zadania Zespołu Interdyscyplinarnego

Zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań w/w podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności przez:

- diagnozowanie problemu przemocy domowej;
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą domową mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą domową;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową

Procedura Niebieskie Karty

Niebieska Karta to polska procedura prawna i narzędzie interwencyjne służące do przeciwdziałania przemocy domowej, polegająca na uruchomieniu działań pomocowych (medycznych, psychologicznych, prawnych, socjalnych) dla osób krzywdzonych, poprzez formalne wypełnienie druku "Niebieska Karta" przez uprawnione służby (Policję, pomoc społeczną, oświatę, służbę zdrowia), gdy istnieje podejrzenie stosowania przemocy, niezależnie od zgody osoby doznającej przemocy. Głównym celem jest zapewnienie bezpieczeństwa ofiarom, zatrzymanie przemocy oraz współpraca między instytucjami (zespoły interdyscyplinarne).

Jak działa procedura?

- Wszczęcie:** Procedura rozpoczyna się od wypełnienia formularza "Niebieska Karta - A" przez pracownika służb lub zawodów pomocowych (np. policjanta, pracownika socjalnego, nauczyciela, lekarza) w sytuacji uzasadnionego podejrzenia przemocy.
- Rodzaje przemocy:** Obejmuje przemoc fizyczną, psychiczną, seksualną i ekonomiczną oraz związaną z uzależnieniami.
- Działania:**
 - Zapewnienie bezpieczeństwa i pomocy osobie krzywdzonej (medycznej, psychologicznej).
 - Prowadzenie działań wobec osoby stosującej przemoc (zajęcia korekcyjno-edukacyjne, terapia).
 - Współpraca instytucji w ramach zespołów interdyscyplinarnych.
- Cel:** Zatrzymanie przemocy, a nie odbieranie dzieci, chyba że istnieje realne zagrożenie ich życia.
- Podstawa prawna:** Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1673).

Zalety Niebieskiej karty obejmują zarówno bezpośrednie korzyści dla ofiar przemocy domowej, jak i szersze korzyści społeczne. Przede wszystkim Niebieska karta zapewnia ofiarom przemocy domowej natychmiastową ochronę i wsparcie, ponieważ jej uruchomienie angażuje różne instytucje w szybkie działanie.

Udział Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sokolnikach w procedurze „Niebieskie Karty”

Pomoc społeczna ma również czynny udział w procedurze „Niebieskie Karty”. Przede wszystkim Ośrodki Pomocy Społecznej prowadzą obsługę techniczno – organizacyjną Zespołów Interdyscyplinarnych, a przedstawiciele pomocy społecznej prowadzą procedurę „Niebieskie Karty”.

Zadania pracowników pomocy społecznej w procedurze „Niebieskie Karty”:

- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową;
- udziela kompleksowych informacji o:
 - możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej w pierwszy i trzeci wtorek miesiąca w godz. 14:30-16:30 w siedzibie GOPS w Sokolnikach, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą domową;
 - formach pomocy dzieciom doznającym przemocy domowej oraz o instytucjach

i podmiotach świadczących tę pomoc;

– możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową;

- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową;
- zapewnia osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową, w zależności od potrzeb, schronienie w całodobowej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy domowej
- może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową, na temat konsekwencji stosowania przemocy domowej oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.

Ponadto pracownik socjalny ma prawo odebrać interwencyjnie dziecko z rodziny w przypadku jego bezpośredniego zagrożenia zdrowia lub życia – w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - zadania

Do zadań Komisji należy:

- inicjowanie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- podejmowanie czynności związanych z zastosowaniem obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego wobec osoby uzależnionej od alkoholu
- kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych
- opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Ponadto:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sokolnikach między innymi prowadzi czynności związane z zastosowaniem obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego w oparciu o uprawnienia nadane ustawą z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

- Osoby, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od pracy albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny, kieruje się na badanie przez biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego. Na badanie, o którym mowa kieruje gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych właściwa według miejsca zamieszkania lub pobytu osoby, której postępowanie dotyczy.
- Osoby uzależnione od alkoholu, zobowiązać można do poddania się leczeniu w stacjonarnym lub niestacjonarnym zakładzie leczenia odwykowego.
Zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego orzeka sąd rejonowy właściwy według miejsca zamieszkania lub pobytu osoby, której postępowanie dotyczy, w postępowaniu nieprocesowym.
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sokolnikach prowadzi powyższe czynności wyłącznie wobec osób zameldowanych bądź mieszkających na terenie Gminy Sokolniki.

Rola Policji w przeciwdziałaniu przemocy domowej

Policja pełni kluczową rolę w systemie przeciwdziałania przemocy domowej. Funkcjonariusze są często pierwszymi, którzy reagują na zgłoszenia, zabezpieczają miejsce zdarzenia oraz udzielają pomocy osobom dotkniętym przemocą. Policja działa zarówno interwencyjnie, jak i profilaktycznie, dbając o bezpieczeństwo ofiar, dokumentując zdarzenia oraz współpracując z instytucjami pomocowymi.

Działania Policji w ramach przeciwdziałania przemocy domowej

Policjanci podejmują szereg czynności mających na celu przerwanie przemocy i ochronę osób zagrożonych:

1. Natychmiastowe reagowanie na zgłoszenia

- podejmowanie interwencji domowych,
- ocena zagrożenia życia i zdrowia,
- zapewnienie bezpieczeństwa ofiarom, poprzez wydanie karty „3” z niebieskiej karty gdzie znajduje się wykaz placówek pomocowych
- zatrzymanie sprawcy przemocy, jeśli zachodzi taka potrzeba.

2. Ochrona osób pokrzywdzonych

- udzielanie pierwszej pomocy,
- pomoc w uzyskaniu wsparcia medycznego, psychologicznego i socjalnego,
- informowanie o przysługujących prawach i możliwościach uzyskania pomocy,
- wprowadzenie nakazów i zakazów- zabezpieczenie ofiary.

3. Dokumentacja zdarzeń związanych z przemocą

- sporządzanie notatek, protokołów,
- zabezpieczanie dowodów,
- zbieranie informacji od świadków.

4. Podejmowanie czynności w ramach procedury „Niebieskie Karty”

Informacja dotycząca zasad działania zgodnie z art. 207 kk i w procesie karnym w stosunku do ofiary przemocy. Informowanie sprawcy przemocy o konsekwencjach prawnych.

Artykuł 207 Kodeksu karnego (kk) dotyczy przestępstwa **znęcania się fizycznego lub psychicznego** nad osobą najbliższą, inną osobą w zależności lub nad osobą nieporadną ze względu na jej wiek, stan psychiczny lub fizyczny. Przestępstwo to polega na **powtarzających się, celowych działaniach**, które mają na celu zadanie cierpienia lub wzbudzenie poczucia zagrożenia u ofiary, a nie jednorazowe zdarzenie.

Co obejmuje art. 207 kk?

- **Znęcanie fizyczne:** Bicie, kopanie, duszenie, głodzenie.
- **Znęcanie psychiczne:** Upokarzanie, poniżanie, groźby, wyszydzanie, wzbudzanie poczucia zagrożenia.

- **Relacja między sprawcą a ofiarą:** Przepis obejmuje osoby najbliższe (np. małżonkowie, rodzice i dzieci), osoby w stałym lub przemijającym stosunku zależności (np. opiekun – podopieczny), a także osoby nieporadne ze względu na wiek, stan psychiczny lub fizyczny.

Zadania Policji w procedurze „Niebieskie Karty”

Procedura „Niebieskie Karty” jest narzędziem mającym na celu udzielenie pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej. Funkcjonariusze wykonują w jej ramach następujące działania:

1. Wszczęcie procedury

- policjant inicjuje procedurę poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” w każdym przypadku uzasadnionego podejrzenia wystąpienia przemocy, niezależnie od woli osoby pokrzywdzonej.

2. Udzielanie wsparcia ofierze

- przeprowadzenie rozmowy z osobą dotkniętą przemocą,
- udzielanie informacji o przysługujących prawach, dostępnych formach pomocy i instytucjach wsparcia.

3. Dokumentowanie zdarzenia

- rzetelne opisanie sytuacji, obrażeń, okoliczności i zachowania sprawcy,
- zabezpieczenie dowodów przemocy.

4. Zatrzymanie sprawcy przemocy

- jeśli sprawca stwarza bezpośrednie zagrożenie, może zostać zatrzymany,
- policja może również wydać natychmiastowy nakaz opuszczenia miejsca zamieszkania i zakazu zbliżania się do ofiary, oraz miejsca pracy lub aktywności kulturalnej ofiary przemocy jako jego zabezpieczenie.

5. Przekazanie dokumentów i współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym

- formularze przekazywane są do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego,
- policjant uczestniczy w dalszych czynnościach, monitoruje sytuację i reaguje na kolejne zgłoszenia,
- do każdej zgłoszonej interwencji przemocy domowej policjanci podchodzą indywidualnie ze względu na złożoność i różnorodność.

Udział Policji w pracach Zespołów Interdyscyplinarnych

Funkcjonariusze Policji będący członkami Zespołów Interdyscyplinarnych i grup roboczych wykonują zadania takie jak:

1. Udział w posiedzeniach Zespołu

- omawianie sytuacji rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”,
- analizowanie zagrożeń i potrzeb.

2. Współpraca z innymi instytucjami

- wymiana informacji z OPS, szkołami, służbą zdrowia i sądem,
- wspólne planowanie działań pomocowych.

3. Monitorowanie sytuacji rodzin

- wizyty środowiskowe,
- podejmowanie interwencji,
- bieżąca ocena zagrożenia.

4. Wspieranie ofiar przemocy i praca ze sprawcami

- kierowanie ofiar do specjalistycznych placówek,
- reagowanie na naruszenia nakazów i zakazów,
- kontrolowanie zachowań sprawców przemocy

Zgłoszeń w zakresie stosowania przemocy dokonywać można osobiście lub telefonicznie:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokolnikach, ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 3,
98-420 Sokolniki,
Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego: Ewa Szandała
tel: (62) 784-61-90
e-mail: gops@sokolniki.pl
- Komenda Powiatowa Policji w Wieruszowie: Rejon NR VIII (Gmina Sokolniki)
Dzielnicowy: starszy aspirant Piotr Płachta,
tel. stacjonarny: 47 84 56 251,
telefon komórkowy 690 115 332,
e-mail: dzielnicowy.wieruszow8@wieruszow.ld.policja.gov.pl

Ogólnopolskie Infolinie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie

- **Niebieska Linia (Stowarzyszenie "Niebieska Linia"):** 800 120 002 (całodobowo, bezpłatnie, w języku polskim, angielskim, rosyjskim, także dla osób głuchych/niedosłyszących).
- **Telefoniczna Poradnia Prawna** (w ramach "Niebieskiej Linii"): 22 666 28 50 (poniedziałek, wtorek 17:00-21:00).

Inne Ważne Infolinie Wsparcia

- **116 123** – Kryzysowy Telefon Zaufania dla Osób Dorosłych (całodobowy).
- **116 111** – Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży (całodobowy).
- **800 100 100** – Telefon dla Rodziców i Nauczycieli w Sprawie Bezpieczeństwa Dzieci (całodobowy).
- **800 12 12 12** – Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka (całodobowy).

**GINNY OŚRODEK
POMOCY SPOŁECZNEJ
SOKOLNIKI**

